

Egy Temesvári gyógyszerész története.

1898-ban Géml István, a Középső Temesvári polgármester Géml István öccse engedélyt kapott, hogy a Bolvárosban megalapítsa Temesvár 10. körzetében. Apjánál-
ban az ember szerette meg a budapesti egyetemen a gyógyszerészi oklevelet. De, Arany
Kereszt gyógyszerészt a Herceg utca 12. és Doronczy (Dom) körzetében egy tőze, míg a 18-ik
százzal való házában nyílt meg. Apján 1907-ben Géml István öccsétől megvette
a patikát, ahonnan a férje rosszul séfálkodott, mert halála után csak adósság maradt.
Gémlné így búcsút el ejáértől: talán a zsidónak több szeretésje lesz, mint fájem-
nek volt.

A régi házat lebontatták és 1910-ben egy 3emeletes modern stílusban épí-
telt szép épületet emeltek helyébe. A régi házból is az abban lévő patika nem
ismertem, mert 1909-ben nyitottam. Az új gyógyszerészetben az a. r. officina tá-
gas, világos helyiség volt, amelyben rendszeresen érvényesült a gyógyszerészi szentes-
nyeséssel készült bevételek. A többi helyiségek viszont sötétültek. A labora-
torium egy művelő négyzetméteres légtér, amit semmire sem lehetett felhasználni és a
raktár egy hosszú, ártéti és mellőzés nélküli „falvasó”. Az építkezés alatt a patika
a háson egy faházban működött. Lakásnak a ház 3-ik emeletén volt.

1914-ben, az első világháború kitörésekor, apján bevonult és a patikát a
jóval fiatalabb felmentett Mészáros József vezette. A román megszállással
1919-ben sem hozott lényeges változást. Apján román felében nőtt fel és
beszélt románul.

1932 végén a Kolozsvári egyetemen megszerettem a gyógyszerészi ok-
levelet, de apján úgy határozott, hogy a szakma színjátékában idegenben segí-
tősem el. Így Fényes Mestler Beza gyógyszerésztársulban dolgoztam és csak 1936-
ban kerültem vissza a erabadi patikába. Az együttműködés apjánal mán-
dig szíves és szíveskedő volt.

A második világháború alatt megkezdődtek a zsidóellenes intézké-
dések. 1941 végén minden zsidó patikában egy felügyelőt neveztek ki. Hosszú
egy fiatal román gyógyszerészt neveztek. Éreztem, hogy ez már a vég kezdete.

Az volt a feladata, hogy felhívja az önkormányzatot. Este elment és szaggal vissza-
kötte a kulcsokat. Többet nem az összes kulcsokat adták oda neki és mivel
váltam ugyanabban a házban laktam egy éjjel a háború lezárásáig kijárok ton
sikerült az önkormányzat egy részét kimenteni. Nem volt veszélytelen vállalkozás, de so-
kára volt! Egyikből a nő nem kellekkel és nem a vezető reakciókat. Kiderült
sok, hogy a temerári tendenciáknak kezdése, aki épít és azóta beven-
telt magához is kemény szervekkel igyekezett megjelölni.

Nem is vártam, hogy 1942 április 23-án megvonták az összes zsidó
egyesületi tulajdonosok jogát. Nem volt teljes kijárat, az kellett az
előtérrel, az önkormányzatot és a helyi vezetőket, de a bevezetés nem. Előre tud-
tuk, ki lesz az új tulajdonos: Victoria Joneasa férjével Hegerné, aki éppen az ö-
romániai Magyarországról származott, de Temerárián végzett el a középiskolát. Fér-
je Hegerné Mihály kántori volt, aki mint egészségügyi kapitány a hadseregben
szolgált. Csak a legutóbbakat ismertem Hegernével, nemcsak dolgoztam nála,
amíg lehetett, de bekezdte nálunk a patika bevezetését, ami Komatz jóval-
mest jelentett nekünk.

1944 augusztus 23-án Románia a németek és szövetségesei ellen fordult
és autonóm korszak megkezdte a zsidóellenes intézkedéseket. Mégis 7 hónapig
tartott amíg 1945 április 1-én apám visszakerült patikájához. Hegerné Karsk-
tól visszatért és az új önkormányzatot megkezdte. Apám már súlyos beteg volt és
1946 januárjában 70 évesen meghalt. Engem minden nehézség nélkül elismerték
jogutósnak.

A román belpolitikájában is nagy változás történt. A háború utáni kro-
licsai Kormányt a Kommunista párt megváltotta. Mihai Kiselef 1947. december
30-án lemondta és megválasztotta Kémpárti vezérrel; és 1948-ban a Kommunista
párt átvette a hatalmat.

1948 januárjában a Kormány államosította a bankokat, gyárakat és köz-
vetlen intézeteket. Tudtam, hogy rövidesen a egészségügyi szektorra is sor

Kevül is megkezdtem készíteni az átiratokat, 1989 április 2-án áll-
mosítottam az összes városi gyűjtőosztályokat. A feladatokat Később Kevül szot., a helyi
felhatalmazó-kiküldött felügyelő, Mácinic gyűjtőosztály, nagyon rendszeres lakások-
ban a házkutatás is eszménytelennél megindult. Nem találtam, mert nem volt elda-
gott gyűjtőosztály. Az államoktatás akciónak volt egy értékes mellékzöngéje. Az ellenőri-
tásra kijelölt gyűjtőosztályok is résztvevők voltak a Kommunista párt Kev-
pantán, végül az osztályok által is csak akkor mondhatom meg nekik mitől van szó:
Képelem, hogy beállítsák és hozzátartozóik felületen töltsék az újakat.

48 fennmaradó példából 15 maradt, köztük az engem is. Az egyes szövegek ellen-
tér gyűjtőosztályok. En egy másik egyéni vezetője volt Kincses és ezzel 42
is után valószínűleg minden kapcsolata megszűnt az „Árnyékot” gyűjtőosztá-
lyal. Csak azután bukkanok után semilben jötték fel Kapri, ahelyett az történet, hogy
a jogszerűen elvett példák a román állam elletta. Így az engem is majd. Hygea
mivel majanképpen működik. 1998 végéig még semmi nem történt az eredeti
bejegyzéseink jogainak elismerésére.

1998. dec. 15.

Weiss Tibor